

MUSIC (VOCAL) THEORY - A

Semester-I

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 38

Note : Attempt **two** questions each from Section A and B carrying 6 marks each and the entire Section C consisting of 7 short answer type questions carrying 2 marks each.

Section - A

1. Write short notes on the following musical terms :

(Do any **two**)

(a) Nand.

(b) Saptak

(c) Taal.

(d) Laya

(2×3=6)

2. What is the importance of music in human life ? (6)

3. Write about the historical development of music during Natyashastra period. (6)

4. Write the life sketch and contribution towards music of Miyan Tansen. (6)

Section - B

5. Write in detail about the following instruments :

(Do any **One**)

(a) Tanpura

(b) Tabla

(6)

6. Write about the contribution of Sri Guru Nanak Dev Ji to Indian Music. (6)

7. Write the detailed description and notation of Drut Khayal with Alap. Taan in any one of the following prescribed ragas :

(a) Bilawal.

(b) Kalyan

(6)

8. Write the detailed description of Teental OR Dadra with its Ekgun and Dighuh. (Do any one)
 OR
 Write the detailed description of Rag Shudh Kalyan. (6)
Section - C

9. Write short answer of the following :
 (a) Write the names of four Vedas written during Vedic period.
 (b) How many Beats are there in Taal Kehruva ?
 (c) Tansen was the court musician of Emperor
 (d) Write any two Alankars in Raga Shudh Kalyan.
 (e) Write the name of first Raga prescribed in Sri Guru Granth Sahib ji.
 (f) Write the name of four flat notes on Indian music.
 (g) Who wrote Kramik Pustak Malika ? (7×2=14)

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 6 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਏ ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 7 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ - ਓ

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ :
 (ਕੋਈ ਦੋ ਕਰੋ)
 (ੳ) ਨਾਦ (ਅ) ਸਪਤਕ
 (ੲ) ਤਾਲ (ਸ) ਲੈਅ (2×3=6)
 2. ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। (6)
 3. ਤਾਣ ਸਾਸਤਰ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। (6)
 4. ਸੀਆਂ ਤਾਨਸੈਨ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪਰਿਚੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗੀਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। (6)

ਭਾਗ - ਅ

5. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ : (ਕੋਈ ਦੋ ਕਰੋ) :
 (ੳ) ਤਾਨਪਰਾ (ਅ) ਤਬਲਾ (6)
 6. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। (6)
 7. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਰਾਗ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਖਿਆਲ ਦੀ ਸੁਰਲਿਪੀ, ਆਲਾਪ, ਤਾਨ ਸਮੇਤ ਲਿਖੋ :
 (ੳ) ਬਿਲਾਵਲ (ਅ) ਕਲਿਆਣ (6)
 8. ਦਾਦਰਾ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤਾਲ ਦਾ ਪਰਿਚੈ, ਇਕਗੁਣ, ਦੁਗੁਣ ਸਮੇਤ ਲਿਖੋ। (ਕੋਈ ਇਕ ਕਰੋ)
 ਜਾਂ (6)

ਰਾਗ ਸੁੰਧ ਕਲਿਆਣ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਪਰਿਚੈ ਲਿਖੋ। (6)

ਭਾਗ - ਏ

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :
 (a) ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਵਿਚ ਰਚੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 (b) ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ?
 (c) ਤਾਨਸੈਨ ਬਾਦਸਾਹ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰੀ ਸੰਗੀਤਵਾਰ ਸੀ।
 (d) ਰਾਗ ਸੁੰਧ ਕਲਿਆਣ ਵਿਚ ਦੋ ਅਲੰਕਾਰ ਲਿਖੋ।
 (e) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਰਾਗ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ? ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 (f) ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਮਲ ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 (g) ਕ੍ਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ। (7×2=14)